

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/153157,Tobie-Polsko-hold-dla-powstanca-slaskiego-Tomasza-Adama-Janty-Myslowice-27-pazdz.html>
26.04.2024, 11:10

**„Tobie Polsko” – hołd dla powstańca śląskiego
Tomasza Adama Janty - Mysłowice, 27
października 2021**

27 października 2021 r. na cmentarzu parafialnym w Mysłowicach przy ul. Mikołowskiej odbyła się uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego plut. Tomasza Adama Janty znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach wraz z Urzędem Miasta Mysłowice.

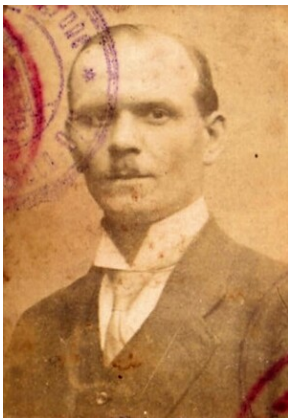
Wzięli w nim udział: Władysław Janta – wnuk śp. T. A. Janty, Ewa Hajduk – prawnuczka z córkami Almirą i Nawojką Nawrot, Wojciech Chmiel oraz Mateusz Targoś – wiceprezydenci Miasta Mysłowice, Adam Plackowski – dyrektor Muzeum w Mysłowicach, bryg. Rafał Pietrzyk - zastępca komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Mysłowicach, Dawid Skutela -komendant Straży Miejskiej w Mysłowicach, ks. Krzysztof Kasza – proboszcz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Mysłowicach, poczet sztandarowy Związku Górnośląskiego w Mysłowicach Brzezince, szkolne poczty sztandarowe oraz młodzież z mysłowickich szkół.

Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Andrzej Sznajder – dyrektor Oddziału IPN w

Katowicach oraz Jan Kwaśniewicz – naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, który poprowadził uroczystość. Po przywitaniu gości przybliżył zgromadzonym genezę akcji „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud! Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia”. Następnie symbolikę znaku pamięci „Tobie Polsko” zaprezentował p. dr Andrzej Sznajder. Po nim głos zabrał Wojciech Kubowicz – kustosz z Muzeum w Mysłowicach, który przedstawił historię powstań śląskich na terenie Mysłowic. Następnie p. J. Kwaśniewicz przybliżył postać śp. Jana Tomasza Janty. Po powyższym wprowadzeniu oznaczenia grobu dokonał dr Andrzej Sznajder. Nie zabrakło także modlitwy, którą poprowadził ks. prob. Krzysztof Kasza, po której zgromadzeni wysłuchali utworu na wiolonczelę w wykonaniu Mikołaja Sznięgla z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Mysłowicach. Zgromadzeni także uczcili pamięć śp. Tomasza Adama Janty złożeniem kwiatów. Na zakończenie głos zabrał Władysław Janta, który przedstawił krótkie wspomnienie na temat dziadka.

Była to ostatnia uroczystość w roku 2021 z cyklu oznaczeń grobów powstańczych znakiem „Tobie Polsko”. Akcja zostanie wznowiona wiosną 2022 r.

Plut. Tomasz Adam Janta (do 1937 r. Jainta), urodzony 13 grudnia 1885 r. w Rozbarku, był członkiem gniazda Związku Sokołów Polskich w Chropaczowie (na terenie Niemiec). Brał udział we wszystkich trzech powstaniach śląskich oraz w akcji plebiscytowej. W III powstaniu śląskim służył w kompanii chropaczowskiej, która wchodziła w skład pułku dowodzonego przez ppor. Karola Gajdzika. Podczas walk pod Górą Świętej Anny dostał się do niewoli niemieckiej. Skazany na rozstrzelanie, przed egzekucją został ułaskawiony. Przebywał w niewoli w Cottbus (Chociebuż). Po zakończeniu powstania działał w Związku Powstańców Śląskich. Został odznaczony m.in. Medalem Niepodległości. Zmarł w 1938 r. i został pochowany w Mysłowicach.

Tomasz Janta.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej

napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci "Tobie Polsko".